

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 784/2023
07.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Гордане Којић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела превара у саизвршилаштву и покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Јованке Зечевић Анђелковић и адвоката Јелице Вујанић, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 88/18 од 29.07.2022.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 14/23 од 22.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.09.2023.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Јованке Зечевић Анђелковић и адвоката Јелице Вујанић, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 88/18 од 29.07.2022.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 14/23 од 22.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу К 88/18 од 29.07.2022.године окривљени ББ и АА оглашени су кривим због кривичног дела превара у саизвршилаштву и покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. и 33. КЗ, а окривљени АА и због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ, па им је суд утврдио појединачне казне затвора и то окр. АА за кривично дело превара у саизвршилаштву и покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. и 33. КЗ казну затвора у трајању од десет месеци и новчану казну у одређеном износу од 50.000,00 динара, а за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ казну затвора у трајању од четири месеца, па га је осудио на јединствену казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршити по правноснажности пресуде а коју ће окривљени да издржава у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора и на новчану казну у одређеном износу од 50.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, а која ће, уколико је окривљени не плати у одређеном року бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом је окривљени ББ за кривично дело превара у саизвршилаштву

и покушају из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 30. и 33. КЗ осуђен на казну затвора у трајању од десет месеци, која ће се извршити по правноснажности пресуде, а коју ће окривљени да издржава у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора и на новчану казну у одређеном износу од 50.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, а која ће, уколико је окривљени не плати у одређеном року бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Такође је одређено да уколико окривљени ББ и АА за време издржавања казне затвора самовољно напусте просторије у којима станују у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, суд ће одредити да остатак казне затвора издрже у заводу за извршење казне затвора.

Поред тога, истом пресудом је сходно члану 258. став 4. ЗКП оштећени ВВ упућен на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева, док су окривљени обавезани да плате трошкове кривичног поступка и то суду на име паушала износ од 10.000,00 динара и ОЈТ Крагујевац износе од по 8.702,53 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док ће о висини осталих трошкова суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 14/23 од 22.02.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ у Крагујевцу, окривљеног АА и његових бранилаца, као и бранилаца окривљеног ББ, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Јованка Зечевић Анђелковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и преиначи одлуке тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе;

- бранилац окривљеног АА, адвокат Јелица Вујанић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, да укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или преиначи побијане одлуке тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Јованке Зечевић Анђелковић и адвоката Јелице Вујанић, су неосновани.

Браниоци окривљеног АА, адвокат Јованка Зечевић Анђелковић и адвокат Јелица Вујанић у оба захтева за заштиту законитости истичу битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи као незаконит доказ записник о саслушању осумњиченог ББ дат пред полицијским службеницима ПУ Јагодина, Ку 797/15 од 25.05.2015. године.

У вези наведене повреде, браниоци истичу у захтевима да је окривљени ББ лишен слободе у предмету К 130/08 од 25.06.2008. године Општинског суда у Јагодини на основу расписане потернице, а не због кривичног дела које је било предмет овог кривичног поступка и да је имао статус притвореног лица, па је у конкретној ситуацији приликом саслушања окривљеног било потребно прибавити сагласност судије за претходни поступак, судије појединица или председника већа, а коју сагласност полицијски службеници нису тражили, на који начин су поступили противно одредбама члана 289. став 2. и 3. ЗКП, па је наведена доказна радња саслушања окривљеног спроведена незаконито.

Поред тога, бранилац окривљеног, адвокат Јованка Зечевић Анђелковић, у захтеву за заштиту законитости указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП наводима да спорни записник о саслушању окривљеног ББ, не садржи изјаву окривљеног о прихватању браниоца по службеној дужности у смислу члана 85. став 3. и став 5. ЗКП, па закључује да се на том исказу окривљеног не може заснивати судска одлука, односно исти је незаконит. Бранилац истиче да на основу наведеног законског прописа, постоји обавеза органа поступка да позове окривљеног да се изричито изјасни да ли ће користити ово право, односно да ли ће узети браниоца и да је орган поступка дужан да изјаву окривљеног унесе у записник.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване.

Исте наводе, садржане у захтеву за заштиту законитости, браниоци окривљеног истицали су и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 14/23 од 22.02.2023. године је дао јасне и довољне разлоге за свој став (страна 4, четврти став другостепене пресуде), које разлоге Врховни суд у свему прихвата и, у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Овај суд је, разматрајући ове наводе, имао у виду да је у конкретној ситуацији саслушање окривљеног спроведено у складу са одредбом члана 289. став 4. ЗКП, а не у смислу одредби члана 288. став 7. ЗКП, па се овако сачињен записник не издваја из списка предмета и може се користити као доказ у кривичном поступку.

Даље, насупрот наводима браниоца окр.АА, адвоката Јованке Зечевић Анђелковић, из списка произлази да су у конкретном случају, окр. ББ пре давања исказа саопштена његова права из члана 68. став 1. ЗКП (права окривљеног) и омогућено њихово коришћење, чиме је испуњена претпоставка за законито саслушање

окривљеног из члана 85. став 2. ЗКП. Потом је окривљени поучен о праву на ангажовање браниоца и том приликом се окривљени изричито изјаснио да свој исказ у предистражном поступку да у присуству браниоца по службеној дужности – адвоката Биљане Микићевић, а са којом је претходно обавио поверљив разговор, након чега је својом вољом дао исказ и коначно, записник о саслушању је потписан од стране окривљеног и браниоца по службеној дужности, без примедби.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Јелица Вујанић у захтеву за заштиту законитости указујући даље на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводи као незаконит доказ доказе прикупљене у односу на бројеве телефона које су наводно користили окривљени. У вези наведеног, бранилац истиче да се ове доказне радње предузимају на основу члана 286. став 2. и 3. ЗКП, а да у конкретном случају у овом предмету за бројеве телефона 069/.. и 069/.., недостаје предлог ОЈТ и наредба судије за претходни поступак Основног суда у Крагујевцу. Поред тога о радњама које су предузели полицијски службеници током предистражног поступка било је нужно да се обавести јавни тужилац, што је у конкретном случају код оба кривична дела изостало. По наводима браниоца, судска одлука се не може заснивати на комуникацији везаној за ове бројеве телефона, те базним станицама на које су исти упућивали.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Јелице Вујанић, Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је да, ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана између осталог прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, као и да предузме друге потребне мере и радње и о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима пронађеним или одузетим саставиће записник. Ставом 3. истог члана, прописано је да по налогу јавног тужиоца полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација.

Из списка предмета произлази да је евиденција остварене телефонске комуникације у односу на бројеве телефона 069/ .. и 069/.., лоцирање места са кога се комуникација обавља и коришћених базних станица, одређена на основу наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Крагујевцу Стр Пов 74/15 од 28.05.2015. године, којом је наложено оператерима Републике Србије „Телекому“, „Теленору“ и „Випу“ да доставе листинге и евиденцију остварене телефонске комуникације, као и коришћених базних станица и места са којег су комуникације обављане, за наведене телефонске бројеве.

По налажењу овог суда, наредба судије за претходни поступак Вишег суда у Крагујевцу од 28.05.2015. године за наведене бројеве мобилних телефона које су у критичном периоду користили окривљени, а која се налази у списима, донета је у складу са одредбом члана 286. став 2. и 3.ЗКП и то на основу писаног и образложеног предлога ВЈТ Крагујевац Стр Пов 74/15 од 28.05.2015. године.

Имајући у виду да је јавни тужилац орган који руководи предистражним поступком и да је након информације о евиденцији коришћених базних станица предузимао даље радње у складу са својим овлашћењима, то су по налажењу Врховног суда неосновани наводи захтева да тужилац није био обавештен о предузетим радњама у законском року, те су наведени докази прибављени на законом прописани начин и у законском оквиру и стога представљају законите доказе, који су могли бити коришћени у овом поступку, па су оцењени као неосновани наводи и у овом делу захтева за заштиту законитости адвоката Јелице Вујанић, да је оваквим поступањем суда, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Осим наведеног, бранилац окр. АА, адвокат Јованка Зечевић Анђелковић, истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а у образложењу захтева за заштиту законитости, истиче и битну повреду одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, наводима да је повређен идентитет оптужбе и пресуде. Међутим, истакнуте повреде образлаже чињеничним наводима у смислу члана 440. ЗКП, односно, даје сопствено тумачење оцене исказа окр.ББ од стране првостепеног суда, затим оспорава радњу препознавања окривљеног од стране полицијских службеника, те даје сопствено тумачење изведених доказа и исказа сведока, као и оштећеног и изводи сопствене закључке, супротне закључцима нижестепених судова, односно оспорава утврђено чињенично стање, а која повреда, не представља законски разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, те се Врховни суд у оцену истих није упуштао.

Такође, бранилац окр. АА, адвокат Јелица Вујанић, истиче повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, међутим, наведене повреде образлаже чињеничним наводима, а наиме до када је заблуда код оштећеног постојала, те истиче да окривљени АА није предузео ни једну активну радњу када је у питању оштећени, односно ни довођење, ни одржавање у заблуди оштећеног, на који начин оспорава нижестепене пресуде у погледу утврђеног чињеничног стања, у смислу члана 440. ЗКП, а која повреда, не представља законски разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, те се Врховни суд у оцену истих није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да у побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Јованке Зечевић Анђелковић и адвоката Јелице Вујанић, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1.и 2. ЗКП, одлучио као у изреци и захтеве за заштиту законитости одбио као неосноване.

Записничар-саветник

Председник већа-судија

Маша Денић, с.р.

Светлана Томић Јокић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**